Vlaamse overheid

KUNSTEN EN ERFGOED

Kunsten en Erfgoed
Arenbergstraat 9, 1000 Brussel
Tel. 02 553 68 68 - Fax 02 553 69 69
jos.vanrillaer@cjsm.vlaanderen.be

Ontwerpverslag

datum	02/07/2008
Titel	EDLNet Overlegplatform
Aanwezig	Mel Collier (KULeuven Centrale bibliotheek) Bart Debunne (VIOE) René Deherdt (MIAT) Debbie Esmans (dept CJSM) Jef Malliet (Erfgoed Limburg) Peter Rogiest (SB Antwerpen) Philippe Vanmeerbeeck (VRT) Hans van der Linden (IVA K&E) Inge Van Nieuwerburgh (Universiteitsbibliotheek Gent) Bruno Vermeeren (VVBAD) Rony Vissers (ARGOS) Jeroen Walterus (FARO) Alexis Wielemans (VIOE)
afwezig met kennisgeving	Jan Braeckman (VCOB) Licia Calvi (Lessius Hogeschool) Geert Roelandts (IVA SCW) Chris Vastenhoud (PACKED)
afwezig zonder kennisgeving	
Verslaggever	Hans van der Linden

Tijdens deze tweede bijeenkomst van dit coordinerende overlegorgaan wordt van ieder project dat aan Europeana bijdraagt –indien van toepassing- een stand van zaken geschetst zodat er waar nodig of waar mogelijk afstemming voorzien kan worden.

1. Verslag 03/03/2008

Het verslag wordt goedgekeurd.

2. EDLocal (Jef Malliet)

EDLocal is een project dat binnen het eContentPlusprogramma voor 36 maanden gesubsidieerd wordt.

Het project ging officieel van start op 1 juni 2008. Op 26 en 27 juni werd er te Londen de kickoffvergadering georganiseerd. Van deze bijeenkomst is er nog geen officieel verslag, de presentatie die Jef Malliet voorbereidde is gebaseerd op zijn eigen ervaringen en indrukken.

Gezien 'EDL' tegenwoordig onder de marktnaam 'Europeana' door het leven gaat, wordt er eveneens aan gedacht om 'EDLocal' in 'EuropeanaLocal' te veranderen. EDLocal wordt als project voor drie jaar gesubsidieerd (van 1 juni 2008 tot 2011) en is één van de vijf projecten die inhoud zullen leveren aan Europeana.

Het project heeft als doel de interoperabiliteit te verbeteren voor digitale inhoud uit regionale en lokale bibliotheken, musea, archieven en audiovisuele archieven zodat die via Europeana en andere diensten ter beschikking gesteld kan worden.

De projectleiding bevindt zich in handen van Collections Trust (vroegere MDA – de makers van Spectrum) en het management bij MDR-partners. De EDL Stichting is ook als partner bij dit project betrokken. Daarnaast zijn er twee technische partners (uit Noorwegen en Tsjechië), een financiële manager en verschillende contentpartners (uit 27 Europese lidstaten plus Noorwegen).

Deze contentpartners zijn zeer heterogeen. Er zijn regionale administraties, nationale administraties en privéondernemingen bij het project betrokken. Deze partners hebben heel uiteenlopende ervaringen. Sommigen verzamelen informatie uit verscheidene databanken, anderen hebben zelf een eigen gedigitaliseerde collectie die ze willen bijdragen. De diverse contentpartners hebben vaak ook zeer verschillende percepties van wat Europeana kan en zal doen.

EDLocal omvat de volgende acties:

1. Werkpakket 2 richt zich op een overzicht van de inhoud, van de datamodellen, de thesauri die de verschillende (content)partners gebruiken. Vervolgens zal er een inhoudsanalyse plaatsvinden naar aanleiding van de door Europeana gekozen thema's. Dit werkpakket zal door de Collections Trust geleid worden.
2. Werkpakket 4 gaat in op de standaarden en tools en wordt vooral door de technische (Noorse en Tsjechische) partners opgevolgd. Deze instellingen zullen rondvragen welke technologieën er gebruikt zullen worden ea. Hiervoor zullen de 28 partners niet zelf bezocht worden maar zal men via multi-regionale workshops tewerk gaan. Europa wordt hiervoor in zones ingedeeld. In deze workshops worden de thema's mapping, repositories en harvesting behandeld. Vervolgens worden er lokale implementatieplannen opgesteld. Daarna zullen er nieuwe multi-regionale workshops georganiseerd worden i.v.m. woordenlijsten en SKOS). Tot slot worden er interoperabiliteitstesten voorzien

3. Werkpakket 3 gaat over het verzamelen van de inhoud: er wordt een testomgeving van Europeana gecreëerd (een kopie). De testen zullen met drie repositories (drie contentpartners) uitgevoerd worden. Nadien (in februari en maart 2011) wordt de overgang naar de productieomgeving van Europeana uitgevoerd.
4. Werkpakket 5 behandelt de communicatie en bevat oa. de projectwebsite voor interne communicatie. Daarnaast dient elke contentpartner in het laatste jaar (mei 2010 – april 2011) eveneens een nationale promotievergadering te organiseren.

Het grootste deel van het project gaat over de technische afspraken. De locale contentpartners zullen deze afspraken grotendeels zelf moeten implementeren, doch zullen hiervoor op een steun van de twee technische partners kunnen rekenen.

Het onderliggende doel lijkt het opzetten van een netwerk van nationale aggregatoren die de lokale informatieleveranciers organiseren. Dit doel is echter niet uitgedrukt in het projectplan van EDLocal. Via ErfgoedLimburg.be (ErfgoedPlus) en MovE bestaan zo'n netwerken bij ons al voor enkele provincies.

EDLocal is een 'best practice' netwerk. Het is niet de bedoeling om na drie jaar een perfect werkend netwerk te hebben, maar wel een aantal goede voorbeelden. De opgedane ervaring moet dan beschikbaar zijn en gedeeld kunnen worden.

Jeroen stelt de vraag of het geen idee is dat de provincies dit netwerkgegeven in het kader van hun erfgoedplan (dat ondermeer ook over de depotproblematiek gaat) op zullen nemen.

Jef geeft aan dat we in Vlaanderen vrij ver staan in de technische onderbouw die EDLocal voorop stelt en de financiën die EDLocal ter beschikking stelt kunnen misschien eerder op het vlak van het organisatorische aangewend worden. De aanpak moet nu nog afgesproken worden met Oost-Vlaanderen, die samen met Limburg deelnemen. De uitbreiding van ErfgoedLimburg.be naar ErfgoedPlus (de provincie Vlaams-Brabant is mee in het project gestapt) is ook een goede aanzet voor het betrekken van eventueel andere provincies. Participatie kan evenwel aan de andere provincies niet opgelegd worden. Dit groeit misschien wel op een natuurlijke manier, zonder dat dit moet gebeuren naar Europeana toe.

Knelpunten:
- De enorme heterogeniteit van de partners (op verschillende gebieden). Sommige mensen begrijpen de technische specificaties niet. Het is vaak de taal van de bibliotheken, waar de mensen uit de musea niet mee vertrouwd zijn. De vraag moet naar de EDL Stichting gesteld worden of er een duidelijke taal gehanteerd kan worden die voor iedereen verstaanbaar is.
- De specificaties van Europeana zelf zijn nog niet definitief (tegen november 2008 wordt dit verwacht). Er zijn nog grote discussiepunten. Bvb. er is nog niet beslist of men Dublin Core, Qualified Dublin Core, of nog iets anders zal gebruiken.
- Er is nog geen duidelijk plan van aanpak voor de semantische laag in het concept van Europeana. Dit is de laag die de objecten moet verbinden en de bevraging moet sturen. Jef vroeg dit in Londen aan Olaf Janssens (van de EDL Stichting) maar die kon er niet op antwoorden. Bij EDL lijken ze zich niet bewust van de complexiteit van het bouwen van dergelijk fundamenteel onderdeel voor de ontsluiting.. Men vertrouwt blijkbaar veel op de techniek, op 'SKOS-magie' die op termijn alles wel zal oplossen. In Nederland hebben de CATCH-projecten dit onderzocht (oa. het automatisch koppelen van thesauri), maar gaandeweg blijkt dat het heel moeilijk is om dit te automatiseren. Eigen ervaring leert dat er zeer

veel handwerk bij komt kijken, vooral van de kant van de informatieleveranciers. SKOS is een noodzakelijk instrument om semantische koppelingen te maken, maar is een louter vormelijk hulpmiddel, de inhoudelijke koppeling kan maar enkel door mensen gemaakt worden. Hans geeft aan dat de diversiteit van de gebruikte metadata bij de presentatie van het eerste prototype ook een groot probleem is en dat het daar de teneur was om in verband met metadata zeker minimale richtlijnen te gaan uitvaardigen. De vraag blijft echter of dit ver genoeg gaat en of er binnen Europeana toch geen keuzes (voor bepaalde thesauri ea) naar voor geschoven moeten worden. Jef merkt eveneens op dat het vreemd is dat dit probleem nog niet binnen EDLNet erkend wordt.

- Over de organisatie van de aggregatoren (de landelijke partners) wordt binnen EDLocal met geen woord gerept. Er zijn ook geen activiteiten ingelast om de partners toe te laten daarover ervaring uit te wisselen.
- De samenwerking met andere projecten is evenmin duidelijk. Athena doet in feite dezelfde dingen maar richt zich op de grote musea (wat toch een minimaal onderscheid is). Er is geen gestructureerd overleg tussen de verschillende relevante projecten die aan Europeana gekoppeld zijn op Europees niveau, dit wordt enkel op het niveau van de Europese Commissie voorzien. De enige binding is de deelname van de EDL Stichting in al deze projecten. Coördinatievergaderingen tussen de verschillende Europese projecten waaraan erfgoedpartners in één bepaald land deelnamen, bestaan in andere landen niet. Vlaanderen vormt hier een uitzondering op en lijkt een voorbeeld te kunnen stellen.

Te doen:

- Een plan van aanpak schetsen voor EDLocal in Vlaanderen (Jef i.s.m. Oost-Vlaanderen)

- Er wordt nagegaan in hoeverre de provincies de organisatie van een netwerk in het kader van hun erfgoedplan zouden kunnen opnemen (Hans)

- Aan de EDL Stichting moet de vraag gesteld worden of er een duidelijke taal gehanteerd kan worden die voor iedereen verstaanbaar is (Mel)

- De onduidelijkheid over hoe (in welke mate dirigerend/verplichtend) Europeana met de metadata en de semantische koppelingen zal omgaan moet opgelost worden (Mel)

http://www.edlocal.eu

3. EDLNet (Mel Collier)

EDLNet is een project dat binnen het eContentPlus-programma voor 24 maanden gesubsidieerd wordt.

3.1. Verslag EDLNet Belgium

Op 28 mei 2008 kwam dit gremium voor het eerst samen. De aanwezigen leden waren Mel Collier en Hans van der Linden (voor de Vlaamse Gemeenschap en verbonden instellingen), Evelyne Lentzen, François Mairesse en Charles-Henry Nyns (voor de Franse Gemeenschap en verbonden instellingen) en Patrick Lefèvre en Karel Velle (voor de Federale overheid en verbonden instellingen).

Deze bijeenkomst is een initiatief om de verschillende gemeenschappen en het federale niveau in het kader van Europeana bijeen te brengen en hopelijk ook de verschillende erfgoeddomeinen die in het kader van Europeana beoogt worden.

De eerste bijeenkomst was een aftastende vergadering waarover niet veels nieuws te melden is. Om die reden wordt het verslag van de bijeenkomst niet overlopen. Het belangrijkste aan deze bijeenkomst is dat er nu een Belgisch overlegplatform bestaat in het kader van EDLNet dat als centrale project toch de Europeana-demonstrator en het businessmodel aanstuurt.

3.2. Vergadering van de werkgroep *Human & Political Interoperability* (WP1 EDLNet) te Leuven (21 mei 2008)

De werkgroep merkte op dat het niet duidelijk is dat veel musea en archieven actief bij Europeana betrokken zijn en stelde voor om grote instellingen te benaderen. Dit werd echter op de bijeenkomst in Den Haag (24 juni 2008) weerom in vraag gesteld.

Het statuut van het *associate membership* kwam eveneens ter sprake. Wat betekent dit precies? Nu kunnen dit allerlei instellingen of overheden dit lidmaatschap bij de EDL Stichting verwerven. Het businessplan waaraan dit werkpakket werkt denkt na over subsidies op lidstatenniveau. Dit zou kunnen verankerd worden door de ministeries als *associate members* in de EDL Stichting op te nemen.

Debbie geeft aan –vanuit haar lidmaatschap aan de Member State Expert Group- dat de Europese Commissie de lidstaten ook oproept om Europeana te ondersteunen. Dit kan echter op twee manieren. Ofwel kunnen de lidstaten geld ter beschikking stellen om materiaal te digitaliseren ofwel kunnen ze rechtstreeks aan de EDL Stichting participeren via een donatie.

Mel geeft aan dat er momenteel een anomalie bestaat, de stichtende leden van de EDL Stichting (ICOM, ICA, LIBER, …) zullen niet voor Europeana betalen. Normaal gezien willen mensen/instellingen die een behoorlijk bedrag betalen inspraak hebben. Dit moet verder uitgeklaard worden.

De teksten over de missie en de visie van Europeana zijn nog niet gefinaliseerd door Jill Cousins.

Tijdens dit overleg werd eveneens het document over de verschillende scenario's voor businessplanning besproken, Dit document wordt door de werkgroep ondersteund. Harry Verwayen (erfgoedconsultancy Knowledgeland in Amsterdam) is gevraagd om dit document te vertalen in een eerste voorstel voor businessmodel.

3.3. Algemene EDLNet vergadering in Den Haag (24 juni 2008)

De conferentie *Users expect the interoperable* die op 23 en 24 juni te Den Haag plaatsvond, wijdde anderhalve dag aan algemene en inhoudelijke discussies en een halve dag aan de EDL Stichting zelf (dit laatste gedeelte was slechts voor een beperkt publiek toegankelijk).

Tijdens de eerste dag werden er presentaties gegeven over sectoren en archieven met de uitdrukkelijke bedoeling om uit deze sectoren meer inhoud aan te trekken voor Europeana. Daarnaast werd de eerste versie van het prototype voorgesteld (prototype1). Het is de eerste keer dat een initiatief op deze schaal wordt gelanceerd, wat op zich goed is, maar er is nog heel wat werk te doen op het vlak van de design van de portaalsite, wat het voorwerp van de discussies vormde. Er waren veel

negatieven opmerkingen, vaak tegenstrijdig ten aanzien van de opmerkingen op de maquette die in januari te Frankfurt aan een select publiek voorgesteld werd. Mel merkt hierbij op dat er bij de bijeenkomst in Den Haag meer mensen aanwezig waren die niet in de bibliotheeksector actief zijn.

Het prototype is te bekijken op http://europeana.isti.cnr.it/portal/en/index.html
(gebruikersnaam: Euro - paswoord: Proto1)

Twee weken voorafgaand aan deze vergadering werd er binnen (de laatste oproep van) het eContentPlus-programma een nieuwe projectaanvraag bij de Europese Commissie ingediend, namelijk voor het project 'Europeana vs. 1.0'. Het betreft een tweede voorbereidende project voordat EDL zelf van start gaat. EDL moet in 2010 in zijn substantiële vorm beginnen (het businessmodel, ... moet dan van toepassing zijn, … alles moet dan klaar zijn). Europeana vs1.0 zal het praktisch voorbereidende werk van EDLNet verder zetten.
Mel is gevraagd als projectleider van werkgroep 1 in Europeana vs.1.0 ('*developing the network*', in verband met hoe de inhoud binnenhalen, de principes, …). Werkpakket 2 (geleid door de businessmanager van de centrale ploeg) zal de praktische zaken regelen.

Harry Verwayen bereidde, samen met Mel en Jeremy Ottevanger (Museum of London Group) -in opvolging van het overleg te Leuven (21/5)- een draftversie van het businessmodel voor. Dit document werd kort in een werkgroepvergadering besproken en het werd aan de EDL stichting gepresenteerd.

Tijdens het overleg in Den Haag werden ook enkele stellingen i.v.m de waarden van Europeana naar voor geschoven:
Wat is het belang voor een belanghebbende in. Europeana?

- brede beschikbaarheid
- toegankelijkheid
- circulatie van erfgoed
- koesteren van rijk begrip van het erfgoed,
- meewerken in Europeana kan een bijdrage brengen tot de Europese concurrentie/competitiveness

De specifieke waarde voor de deelnemende erfgoedinstellingen is dat er een groot aantal objecten beschikbaar zal zijn. Op korte termijn wil men 25 miljoen objecten openbaar beschikbaar stellen via de portaalsite. De zichtbaarheid van de eigen objecten wordt verhoogd. De werkgroep wijdde aan dit punt een discussie. Dit gegeven is niet noodzakelijk een pluspunt voor de grote musea omdat dit over auteursrechten gaat die op de objecten rusten, over de verspreiding van het materiaal. Dit lijkt een belangrijk knelpunt voor de verdere ontwikkeling van Europeana.

In het businessmodel worden drie groepen gebruikers onderscheiden. De eindgebruikers, de sponsors (zowel subsidiegevers als co-operate sponsors) en de markt zelf (via advertenties, licenties ea.). Een eerste financiële inschatting van het businessplan werd op 8 tot 15 miljoen euro per jaar geraamd (door Jill Cousins). Een laatste versie spreekt over 4 miljoen euro.

Het model dat in Den Haag gepresenteerd werd geeft aan dat de meerderheid van dit bedrag door subsidies gegenereerd moet worden. De Europese Commissie is de grootste belanghebbende partij in Europeana, het lijkt daarom logisch dat zij voor een groot stuk van dit bedrag moeten instaan. In eerste instantie zou dit om een subsidie van 95% kunnen gaan (en 5% inkomsten), na vijf jaar zou de verdeling 85%-15%

een mogelijkheid kunnen bieden. Op basis van huidige erfgoedmodellen kan dit percentage voor de erfgoedsector niet hoger liggen.

Er wordt opgemerkt dat Europeana geen eigenaar van de data is. Als Europeana groot wordt, zou het echter een groot advertentieplatform kunnen worden (cfr. google, flickr).

De EDL Stichting aanvaardde deze aanpak en moedigt (werkgroep 1 van) EDLNet aan om dit verder uit te werken (meer details over de centrale ploeg ea.)

Jeroen stelt de vraag wat men precies bedoelt met 'corporate sponsors'. Dit houdt in dat bij de resultaten van zoekopdrachten de logo's van grote sponsors zouden kunnen opgenomen worden. Dit staat momenteel nog ter discussie. Mel merkt hierbij op dat dit enkel over de (zoekfunctionaliteiten van de) portaalsite betreft en niet de data. In het TEL-project manifesteerde zich een gelijkaardig probleem omdat de nationale bibliotheek van Portugal tegen zo'n aanpak was. Mel benadrukt nogmaals dat alle opties op dit moment nog steeds open liggen maar dat de vele mogelijke manieren van aanpak onderzocht worden.

Inge geeft aan dat de naamgeving verwarrend is en dat dit er met die nieuwe projecten zeker niet op betert. EDL (the European Digital Library) is de naam waaronder de Europese Commissie het initiatief lanceerde, 'Europeana' is de marktnaam. 'Europeana vs. 1.0' is de naam van een voorbereidend project.

Te doen:
- Het voorstel (of indien mogelijk een managementsamenvatting) van Europeana vs.1.0 wordt doorgestuurd (Mel).

- Opmerking: de (digitale) rechtenproblematiek bij de grote musea vormt het uitgangspunt van een werkpakket binnen het Athena-project, wat door PACKED opgevolgd wordt. Daarnaast zal het MinervaEc-project in september een geactualiseerde versie van de IPR-guide publiceren. Deze elementen kunnen mogelijk afgestemd worden (Mel, Rony, Hans)

http://www.europeana.eu/

4. MinervaEc (Hans van der Linden)

MinervaEc is een project dat binnen het eContentPlus-programma voor 24 maanden gesubsidieerd wordt. Het project loopt in september 2008 af (slotcongres: 25 en 26 september te Leipzig)

Tijdens de MinervaEc-workshop in Brdo (6 juni 2008) werden de draftversies van de producten die binnen het MinervaEc-project ontwikkeld werden, voorgesteld. Deze documenten zullen officieel gepresenteerd worden op het MinervaEc-slotcongres.

Het betreft de volgende publicaties:

Handbook on cultural web user interaction
De publicatie richt zich op de kwaliteit van de culturele webapplicaties. Als basisbegrip werd het concept "USER-CENTERED" gehanteerd. Een kwaliteitsvolle culturele website moet de noden van de gebruiker centraal stellen. In de vorige editie bleven de vragen "Wat willen gebruikers?" en "Hoe gedragen gebruikers zich?" onbeantwoord. Deze elementen werden deze keer meegenomen.

Draftversie op:
www.minervaeurope.org/publications/handbookwebusers-firstdraft-june08.pdf

Directory of national legislation for cultural websites
Deze publicatie gaat in op de wetgeving die in verband met culturele websites van toepassing is. In het kader van dit onderzoek heeft men de relevante bronnen als volgt begrensd:

- Wat? (normatief of strategisch)
- Wie? (publieke bronnen/aan publieke diensten gericht)
- Waarom? (relevant voor web applicaties)
- Wanneer? (vanaf 1995, in toepassing of relevant voor de evolutie van het beleid)

Draftversie op:
http://www.minervaeurope.org/eu_nat_webapplications.html

IPR Guidelines
Dit handboek is bedoeld voor cultureel-erfgoedinstellingen die digitaliseren en online publiceren, of dit van plan zijn. Het document biedt een pragmatische aanpak.

Het handboek is gebaseerd op enkele eerdere (Minerva)documenten die samengebracht en geactualiseerd werden. De handleiding bevat twee delen, (1) het klaren van de rechten en (2) de publicatie. Voor beide delen werd er achtergrondinformatie voorzien en dit wordt aangevuld met online bronnen.

Het document focust zich op de praktische implementatie en iet zozeer op het verzamelen van relevante kennis met betrekking tot dit onderwerp.

Draftversie op:
http://www.minervaeurope.org/IPR/IPR_guide.html

Technical Guidelines v.2 & 3D Best practices and Guidelines:

Deze tweede versie is een actualisering van de eerdere versie uit 2004. Er was er een actualisatie nodig omdat er intussen nieuwe standaarden ontwikkeld werden en bepaalde standaarden hun doeltreffendheid niet bewezen hadden. Daarnaast zijn er uiteraard ook nieuwe evoluties en werd er een gedeelte over 3D-standaarden toegevoegd.

De tekst reflecteert de 'levenscyclus aanpak' van het digitaliseringproces, van planning, selectie, omgang met originelen, de digitalisering op zich, de digitale masterfile, metadata, publicatie, gebruik van bronnen tot IPR en hergebruik van de data.

Draftversie op:
http://www.minervaeurope.org/publications/MINERVA-Technical-Guidelines-Version-1.2.pdf

Criteria om best practices te kunnen identificeren (werkpakket 6)
In het kader van het zesde werkpakket werkt men aan een methodologie (criteria ea.) om innovatieve projecten te kunnen detecteren. Met dit doel werd er ook een vragenlijst opgesteld. Tijdens de MinervaEc-workshop te Ljubljana werd gevraagd of dit document door de experten ingevuld zou kunnen worden. De vragenlijst is te vinden op www.dedale.info/minerva/ (paswoord: minerva).

Op 19 september worden deze producten op de tweede Belgische MinervaEc-workshop voorgesteld in de Lippenszaal van de Koninklijke Bibliotheek (de eerste ging door op 24 april 2007). Die dag wordt eveneens het Europese kader (visie, Numeric, …), Europeana (vanuit het centrale Europeana-team) en enkele goede voorbeeldprojecten door de verschillende Belgische partners voorgesteld.

Jeroen vraagt of deze documenten ook naar het Nederlands vertaald zullen worden. Hans geeft aan dat de vorige versie van de publicatie van de technische standaarden (uit 2004) door het Agentschap Kunsten en Erfgoed vertaald werd ter beschikking gesteld op hun website maar dat er nu nog geen concrete plannen voor vertalingen zijn, alhoewel dit zeker geen slecht idee zou zijn.

Te doen:

- De draftversies doornemen. Suggesties of opmerkingen mogen aan Hans doorgegeven worden (iedereen)
- Deelnemen aan de enquête op www.dedale.info/minerva/ (iedereen, indien gewenst)
- op het moment dat het definitieve programma van en de uitnodiging voor de MinervaEc-workshop klaar is wordt de informatie aan de leden van EDLNet-Vlaanderen bezorgd (Hans)

http://www.minervaeurope.org/

5. GAMA (Rony Vissers)

GAMA is een project dat binnen het eContentPlusprogramma voor 24 maanden gesubsidieerd wordt en dat van start ging op 1 november 2007.

GAMA (Gateway to Archives of Media Art) is een interdisciplinair project dat zich op mediakunst archieven richt. Het wil een open centrale interface en gateway creëren die toegang biedt tot archieven voor mediakunst, én bijdragen aan Europeana.

De totale kostprijs van het project is 2,5 miljoen euro. Vanuit eContentPlus wordt er een subsidie van 1,2 miljoen euro voorzien (waarvan 50.500 euro voor Argos vzw).

Naast acht instellingen die multimediale archieven bevatten, nemen er ook een openbaar onderzoeksinstituut, acht universiteiten en twee commerciële partners deel. GAMA zal dus geen representatief beeld schetsen van de Europese mediakunst. Een aantal landen (zoals Portugal, Ierland, Groot-Britannië, ...) ontbreken momenteel in het consortium, evenals de mediakunstcollecties van grote musea voor hedendaagse kunst.
De bedoeling is dat een mogelijkheid wordt voorzien dat andere archieven zich na 24 maanden kunnen aansluiten. Bijvoorbeeld de mogelijkheid om via PACKED (Video inventaris Vlaanderen) ook werken van SMAK en MuHKA in GAMA op te nemen.

GAMA stelt zich de volgende doelen:
1. De toegang tot Europese archieven voor mediakunst verbeteren en mediakunst een grotere bekendheid geven.
2. Het vinden, gebruiken en hergebruiken van materiaal uit de archieven vergemakkelijken en geavanceerde zoekmogelijkheden bieden die rekening houdt met meertaligheid.
3. Het gebruiken van standaarden en state-of-the-art oplossingen om de uitwisseling van gegevens tussen de archieven mogelijk te maken en de gegevens te harmoniseren.

GAMA wil zowel toegang bieden tot metadata als tot de werken zelf. 'Er moet dus iets te zien zijn' (videostreaming).
GAMA wil ook contextinformatie bieden bij de werken:
- informatie over de kunstenaars
- tekstmateriaal (enkele referentieteksten)
- metadata over bronnen over mediakunst (het is de bedoeling om de volledige ARGOS-bibliotheek van 3000-tal boeken, 500-tal festivalcatalogi, 20-tal lopende tijdschriften in het systeem op te nemen)
- informatie over tentoonstellingen georganiseerd door de partners

Beoogde gebruikers:
1. Algemeen publiek
2. Educatieve en culturele sector (bemiddelaars)
3. Kunstenaars en vertoners uit de artistieke sector
4. Curators en verzamelaars
5. Onderzoekers

Het is de bedoeling dat er voor het niet-algemene publiek een systeem komt van geregistreerde gebruikers dat extra gebruiksmogelijkheden verschaft.

De voornaamste taken van het GAMA-project:
1. Het analyseren van de bestaande data en de manier waarop de archieven zijn georganiseerd.
2. Het evalueren van voorbeelden van gebruikersinterfaces met het oog op de presentatie van zoekresultaten en op zoekfunctionaliteit.
3. Het verzekeren van kwaliteitsvol materiaal en zoekparameters.
4. Het implementeren van technologische oplossingen voor interoperabiliteit, meertalige toegang, advanced search, ...

De grootste uitdagingen:
1. De uitbouw van de databanken zelf (niet alle partners hebben een geavanceerd databanksysteem, anderen moet hun systeem verder opkuisen en uitbouwen, ...)
2. Het harmoniseren van de gegevens in dezelfde databanken en het afstemmen van de manier waarop ze zijn gestructureerd (uitwisselingsmodel, gebruikte termen, gebruikte talen, thesauri, ...)
3. Het gegeven van de rechten en licenties (Digital Rights Management). Dit is zeker belangrijk in geval van streaming.
4. De ontwikkeling van een businessmodel dat er voor zorgt dat de portaalsite kan blijven verder bestaan na 24 maanden wanneer de subsidie verdwijnt. Mogelijk zouden inkomsten die de portaalsite zou kunnen genereren een deel van het onderhoud kunnen dekken.

Zoals alle andere Europese projecten is het GAMA-project ook in verschillende (acht) werkpakketten ingedeeld. Naast een meer technisch luik, is er een inhoudelijke bevraging, een pakket dat zich over standaardisatie buigt, een managementgedeelte en een gedeelte dat zich op de uitbouw van de demonstrator (het unieke toegangspunt) richt.

Het digitaliseren van de audiovisuele collectie op zich maakt geen deel uit van het GAMA-project, Rony geeft aan dat dit gedeeltelijk binnen BOM-Vl zal gebeuren.

http://www.gama-gateway.eu/

6. Numeric (Debbie Esmans)

De Europese Commissie wil zich in kader van de EU-Raadsconclusies m.b.t. digitalisering, online-ontsluiting van cultureel materiaal en digitale archivering een beeld vormen van de vooruitgang inzake digitalisering voor Europa.
Daartoe besliste ze een studieproject hierover te financieren. Dit project, Numeric, stelde een vragenlijst op, die aan een reeks instellingen van elk Europees land zal worden voorgelegd. Naast een beperkt sample dat effectief voor de NUMERIC verwerking gebruikt zal worden, besliste(n) (de verschillende gemeenschappen en het federale niveau in) België om dit sample uit te breiden om zo zicht te krijgen op de algemene situatie in de cultureel erfgoedsector.

In België wordt deze enquête door het Nationaal Instituut voor Statistiek gecoördineerd, in samenwerking met de Vlaamse Gemeenschap, de Franse Gemeenschap en de federale overheid. Naast de resultaten op Europees niveau, zal Numeric toelaten meer duidelijkheid te krijgen over de situatie in beide Gemeenschappen in België en op die manier de beleidsvoorbereiding in dit verband verder onderbouwen.

Mogelijk wordt deze bevraging op termijn binnen Eurostat opgenomen.

Bart vraagt zich af of VIOE (/onroerend erfgoed) ook bij NUMERIC betrokken is. Hans licht toe dat voor België beslist werd om monumenten en archeologie niet in beschouwing te nemen voor deze enquêtering (het betreft een ander formulier). Hans bekijkt samen met VIOE in welke mate er toch instellingen opgenomen werden in de opgestelde sample. Algemeen wordt afgesproken om in het najaar bilateraal samen te komen met het oog op het verder leren kennen van elkaars initiatieven en content in dat verband.

Te doen:
- Aan de hand van de lijst met de instellingen die in het uitgebreide sample opgenomen zijn wordt nagegaan in hoeverre er instellingen opgenomen werden die mogelijk relevant zijn voor VIOE (Bart, Hans)

http://www.numeric.ws/

7. BOM-Vl (Jeroen Walterus)

BOM-Vl is geen Europees project maar heeft omwille van de inhoud wel directe relevantie voor Europeana in die zin dat het project zich over gelijkaardige problematieken buigt.

BOM-Vl staat voor Bewaring en Ontsluiting van Multimediale data in Vlaanderen. Het project startte op 1 januari 2008 en loopt 18 maanden. Het project is een onderzoeksproject en zal in die hoedanigheid de technische aspecten van bewaring nader bekijken alsook modellen voor archivering, ontsluiting en uitwisseling. Het project zal zich eveneens op businessmodellen en gebruikersmodellen richten en levert op het einde een demonstrator op.

BOM-Vl bevat een ruime waaier aan partners. Naast de cultuurpartners (BAM, Boeketoren, FARO, Muziekcentrum Vlaanderen en het VTI) gaat dit om omroepen, mediabedrijven en onderzoeksgroepen.

BOM-Vl is zoals de andere reeds besproken projecten eveneens in verschillende werkpakketten verdeeld. Deze pakketten behandelen de gebruikersnoden,

archivalisering en selectie, metadatastandaardisatie en uitwisseling, rechtenbeheer, de architecturu voor de digitale bewaring en ontsluiting en de ontwikkeling van het gemeenschappelijke innovatieplatform (demonstrator).

Naar analogie met het 'Erfgoed 2.0' project zal er in het najaar van 2008 ook een Group of interest opgericht worden.

8. Varia

Het lijkt niet noodzakelijk om dit coördinerende overlegorgaan frequent bijeen te laten komen. Het is interessanter om de ontmoetingen op een ad-hoc basis te bekijken. Mochten er belangrijke evenementen plaatsvinden of binnen bepaalde projecten (zoals EDLNet) vooruitgang geboekt worden, dan kan dit een goede aanleiding vormen. Het volgende publieksmoment is de lancering van de demosite voor de Europese raad van ministers van cultuur (in november te Parijs). In oktober zal het Athenaproject van start gaan. Indien gewenst zijn dit aanknopingspunten voor een volgend overleg, waarvoor dit overlegorgaan uiteraard niet steeds in plenum samen moet komen. Suggesties hieromtrent kunnen steeds aan Hans van der Linden gemeld worden.

Intussen is de mailinglijst EDLNet@ls.kuleuven.be actief waarin de emailadressen van alle deelnemers in opgenomen zijn (de emailadressen van Rony Vissers en Alexis Wielemans worden toegevoegd). Dit kanaal kan ook voor de uitwisseling van informatie gebruikt worden.